

Sygn. akt III UK 155/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania H. M.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.
o emeryturę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 4 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2014 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczoną H. M. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 30 września 2013 r., oddalającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 21 czerwca 2012 r., którą organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury ze względu na niewykazanie 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczona H. M. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 kwietnia 2014 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a także przepisów postępowania, to jest art. 227, 232, 241 i 385 k.p.c.

Zdaniem skarżącej, w niniejszej sprawie „występuje istotne zagadnienie, sprowadzające się do pytania, czy Sąd Apelacyjny w (...) w przedmiotowej sprawie mógł zasadnie wydać zaskarżane rozstrzygnięcie, przyjmując za prawidłowe ustalenia faktyczne i prawne Sądu Okręgowego w K., a w szczególności nie uwzględniając wniosków dowodowych podczas rozprawy apelacyjnej, z podkreśleniem faktu, iż opinia biegłego w przedmiotowej sprawie nie może stanowić wiarygodnego środka dowodowego, gdyż wielokrotnie w przedmiotowym postępowaniu była uzupełniana, wyjaśniana, korygowana, budziła wątpliwości, a dodatkowo, opinie w analogicznych sprawach wydawane przez biegłego z niniejszego postępowania równią się między sobą w ostatecznych wnioskach”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości

stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno z kolei zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażanym jednolicie w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Oznacza to w praktyce, iż zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia

Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Tymczasem uzasadnienie wniosku ubezpieczonej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera jakiejkolwiek argumentacji prawnej, której konsekwencją byłoby sformułowane w tym wniosku pytanie, nazwane przez skarżącą zagadnieniem prawnym.

Argumentacja zawarta w uzasadnieniu skargi sprowadza się głównie do kwestionowania dokonanych przez Sąd Apelacyjny ustaleń faktycznych i oceny zebranych dowodów i przedstawieniu własnej oceny stanu faktycznego dokonanej przez skarżącą, odmiennej od oceny Sądu. Podniesienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie daje podstawy do powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skoro ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy jest zaś związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Regulacja ta koresponduje z przepisem art. 398³ § 3 k.p.c. zakazującym zgłaszania zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów. W konsekwencji takiego stanu rzeczy, wywody skarżącej pozostające w sprzeczności z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji i oparte na jej własnej wersji stanu faktycznego muszą być przez Sąd Najwyższy pominięte.

Sformułowane przez ubezpieczoną we wniosku o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania „zagadnienie prawne”, nie spełnia wyżej wskazanych kryteriów również z tej przyczyny, iż skarżąca, wskazując na przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, nie odnosi jej do żadnych przepisów prawa materialnego lub procesowego. Tym samym nie podejmuje w ogóle próby wykazania, że sformułowane przez nią wątpliwości, będące w istocie próbą zwalczania ustaleń faktycznych, stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Jeszcze raz przypomnieć natomiast wypada, że zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o

rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma bowiem podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51). Niewystarczające jest więc samo sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia jurystycznej argumentacji służącej wykazaniu, że zagadnienie to rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, Lex nr 393883 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., II UK 311/09, LEX nr 604212).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż ubezpieczona nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.